

روابط اسلام و مسیحیت: گذشته، حال، آینده

www.ketab.ir

نویسنده: اُوی ان محمد

مترجم و ناقد: امیرعباس اکبری

مصحح ترجمه: مسعود کرمی نژاد

فارس

روابط اسلام و مسیحیت: گذشته، حال، آینده

سرشاهه: محمد، اوی نلسون، ۱۹۳۳-م.

Mohammed, Ovey N. (Ovey Nelson), 1933-

عنوان و نام پدیدآور: روابط اسلام و مسیحیت: گذشته، حال، آینده/ نویسنده اویان محمد

مترجم امیرعباس اکبری: مصحح ترجمه مسعود کرمی نژاد.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات خیرگزاری فارس، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص. ۲۷/۵×۱۴/۵ س. م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۲۰-۷۷-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Muslim-Christian relations: past, present, future. c1۹۹۹.

موضوع: اسلام و مسیحیت Christianity -- Relations -- Islam

مسیحیت و اسلام Christianity and other religions -- Islam

شناسه افزوده: اکبری، امیرعباس، ۱۳۴۵-، مترجم

شناسه افزوده: کرمی نژاد، مسعود، ۱۳۶۲-

شناسه افزوده: خیرگزاری فارس

رده بندی کنگره: BPT۲۷/۳

رنگ بندی دیوین: ۲۹۷/۴۷۳

شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۰۲۲۱۴

اطلاعات رکنی: کتابشناسی: فیا

نویسنده: اوی ان

مترجم و ناقد: امیرعباس اکبری

مصحح ترجمه: مسعود کرمی نژاد

ناشر: مؤسسه خیرگزاری فارس

چاپ و صحافی: پردیس دانش

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۲۰-۷۷-۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۳۰،۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳

گرافیک: علیرضا زمانی

معاونت آموزش و پژوهش خیرگزاری فارس، تهران، ضلع شمال شرقی تقاطع انقلاب اسلامی و خیابان حافظ، کوچه شهید سمعی، معاونت آموزش و پژوهش خیرگزاری فارس، انتشارات خیرگزاری فارس - شماره تماس: ۶۶۹۷۳۹۷۴ - ۲۱

www.book.farsnews.ir

فهرست

۹.....	پیشگفتار مترجم.....
۱۳.....	پیشگفتار نویسنده.....
۱۷.....	فصل اول - اسلام - درآمدی برای مسیحیان.....
۲۱.....	قرآن.....
۲۷.....	شریعت اسلامی.....
۲۸.....	سنی ها و شیعیان.....
۳۲.....	تصوف.....
۴۵.....	فصل دوم - پیشینه تاریخی.....
۴۵.....	مسیحیت قبل از اسلام.....
۵۱.....	تولد اسلام.....
۵۷.....	جنگ های صلیبی.....
۶۱.....	امپراتوری عثمانی.....
۶۳.....	ظهور استعمار.....
۶۶.....	تجدید حیات اسلام.....
۷۱.....	فصل سوم - مسائل الهیاتی.....
۷۱.....	تصویر منفی از اسلام.....
۷۴.....	آواهای صلح جوانانه.....
۷۷.....	قصه ابراهیم (ع)

فهرست

۸۲	 بازاندیشی در وحی
۸۵	 اسلام و ادیان دارای کتاب
۹۰	 واتیکان دوم و ادیان جهان
۹۲	 نگاه الهیات مسیحی به اسلام
۹۵	 عیسی، محمد و قرآن
۱۰۳	 فصل چهارم - مواجهه با آینده
۱۰۳	 مسلمانان
۱۰۹	 پروتستان ها
۱۱۴	 کاتولیک های رومی
۱۲۱	 مردم آمریکای شمالی
۱۲۹	 بریتانیایی ها
۱۴۱	 نقد مترجم
۱۴۱	 اسلام، دین برگزیده
۱۶۳	 رویکرد اصلاحی اسلام به ادیان
۱۶۶	 تعالیم قرآن و براهین عقلی
۱۶۹	 «اسلام و مسیحیت»
۱۶۹	 خدای اسلام و مسیحیت
۱۷۳	 اسلام و مصلوب شدن مسیح
۱۷۷	 مسیح در قرآن
۱۸۰	 قرآن دربارهٔ مریم و عیسی
۱۸۷	 انسان و گناه
۱۹۰	 مسألهٔ نجات

فهرست

۱۹۳		اسلام و زندگی
۲۰۲		نمونه‌هایی از احکام جامع اسلام در اجتماع
۲۰۲		اسلام و عقل‌گرایی
۲۰۴		اسلام و مساوات
۲۰۵		اسلام و علم
۲۰۵		«اسلام یک دین غنی»
۲۰۸		اسلام دین جامع

www.ketab.ir

پیشگفتار مترجم

متن کتاب، ترجمه ای است از کتاب «روابط بین اسلام و مسیحیت گذشته، حال و آینده» اثری از محمد است که حقیر به پیشنهاد جناب استاد لگنهازن آن را ترجمه کردم، و در فصلی جداگانه با عنوان اسلام دین برگزیده کتاب را نقد کردم.

نویسنده که یک یسوعی^۱ کانادایی است در تلاش است تا مسیحیان و مسلمانان را به منظور انجام بازنگری در روابطشان برانگیزاند، برخی موانع از این ناشی می شود که اکثر مسیحیان به رغم ارتباط طولانی بین دو جامعه، فهم بسیار اندکی از دین مسلمانان دارند. به منظور آماده کردن مسیحیان برای گفتگو با مسلمانان، فصل اول کتاب، اسلام، رسول خدا^{*} و پیامش را معرفی می کند. در این فصل جایگاه دین اسلام بررسی می شود و فهم اسلامی از وحی و نقش آن در متحد کردن جامعه اسلامی به طور خلاصه شرح داده می شود. همچنین چگونگی تقسیم امت اسلامی به شیعه و سنی و تفاوت آنها با یکدیگر نیز بیان می شود. چون عالم معنویت حوزه ای غنی برای گفتگوست، فصل اول در این

۱. Jesuit: یسوعی، شخصی است که عضو فرقه انجمن عیسی است. انجمن عیسی (معروف به یسوعیان و همچنین ژرونیته ها) فرقه ای مذهبی وابسته به کلیسای کاتولیک است. اعضای این فرقه رابیسوعی، به معنی سربازان مسیح و پیاده نظام پاپ می نامند. علت این نام گذاری آن است که مؤسس این فرقه که سنت ایگناتیوس لویولا نام دارد قبل از کشیش شدن شوالیه بوده است. منظور از یسوع، معلمان مسیح است. یسوعیان خود را سربازان سپاه دیانت می خواندند.

معرفی، طریقت صوفیه به سوی خدا را بررسی و آن را با شیوه‌های معنوی موجود در کتاب مقدس و مسیحیت، از جمله تمرین‌های معنوی سنت ایگناتیوس لویولا مقایسه می‌کند.

به علاوه نویسنده موانع موجود را که به علت روابط و مناسبات ناخوشایند گذشته بین مسیحیان و مسلمانان وجود دارد بیان می‌کند. این موانع دلایل مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و دینی دارند که همچنان در گفتگوهای جاری نیز وجود دارند.

نویسنده در فصل دوم به موانع فرهنگی، سیاسی و اقتصادی توجه می‌کند. واکنش مسیحیان به تنوع فرهنگی و دینی قبل از ظهور اسلام، واکنش مسلمانان به همین موضوعات بعد از ظهور اسلام، مواجهه مسیحیان غرب با اسلام از طریق جنگ صلیبی، تأثیر دانش اسلامی بر پیشرفت تفکر غربی، جایگاه مسیحیانی که تحت فرمانروایی عثمانی‌ها زندگی می‌کردند، تسلط غرب بر جهان اسلام از طریق استعمار، نقشی که میلان مسیحی در تحلیل و تضعیف دین اسلام ایفا کردند، دلایل فروپاشی امپراتوری عثمانی بعد از جنگ جهانی اول و نیز دلایل احیای مجدد اسلام بعد از جنگ جهانی دوم از موضوعاتی است که در فصل دوم بررسی می‌شود. این فصل با نگاهی اجمالی به مسأله حقوق بشر در مسیحیت و اسلام به پایان می‌رسد.

در فصل سوم دلایل عدم پذیرش اسلام از سوی مسیحیان تا قرن بیستم گفته می‌شود. نویسنده سپس تبیین می‌کند که چرا کاتولیک‌ها پس از فروپاشی استعمار از فرصت استفاده کردند تا اعتقادات سازنده اسلامی را گسترش بدهند، اعتقاداتی که نه تنها اسلام را به عنوان بخشی از طرح و تدبیر نجات الهی در بشر می‌پذیرد بلکه کاتولیک‌ها را آزاد می‌گذارد تا نبوت محمد ﷺ بعد از عیسی ﷺ و نیز قرآن را به عنوان وحی بعد از اناجیل بپذیرند. او تلاش می‌کند تا نشان دهد که این نگرش مثبت به اسلام، مبتنی بر درک جدید کاتولیک‌ها از وحی و نقش روح القدس در نجات است و همچنین بررسی می‌کند که آیا درک جدید از وحی می‌تواند با نگرش قرآنی سازگار باشد یا خیر. نویسنده سعی در تبیین این مطلب دارد که چرا ابراهیم ﷺ یا همان جد مشترک دینی ما می‌تواند نقشی قاطع در ایجاد اتحاد بین پیروان این دو دین ایفا کند. در فصل چهارم چشم‌اندازهای همکاری مسلمانان و مسیحیان با تأمل در

چگونگی دیدگاه‌های مسلمانان و مسیحیان در باب نجات بررسی می‌شود. ملاحظه نگرش مسلمانان به این موضوع، واکنش پروتستان‌ها به آن، تفاوت واکنش کاتولیک‌های روم با واکنش پروتستان‌ها، و اینکه چگونه این تفاوت مانع تلاش پروتستان‌ها و کمک‌رسان کاتولیک‌ها در پیشبرد روابط بین مسیحیان و مسلمانان می‌شود از موضوعاتی است که در فصل چهارم مورد توجه قرار می‌گیرد. فصل چهارم با تمرکز بر مواجهه مسیحیان و مسلمانان در آمریکای شمالی و انگلستان پایان می‌یابد.

در آخرین حقیر فصلی را به عنوان نقدی کلی در بیان برگزیدگی اسلام میان همه ادیان و ویژگی‌های جهانی بودن و جاودانی بودن اسلام و مطابقت آن با عقل و فطرت و طبیعت آورده‌ام.

پیشگفتار نویسنده

هیچ گفتگویی میان ادیان، ضروری تر از گفتگوی پیروان دو جامعه بزرگ دینی یعنی مسیحیان و مسلمانان نیست، چون آنها با هم جامعه‌ای را تشکیل می‌دهند که تقریباً نیمی از جمعیت جهان را دربر گرفته است. اگرچه هر دو جامعه به سرعت در حال رشد هستند اما اسلام از مسیحیت سریع‌تر رشد می‌کند. اسلام محدود به خاورمیانه نیست. اسلام همچون مسیحیت در میان همه ملل عضو دارد. اکثر مسلمانان در جنوب و غرب آسیا و همچنین غرب و شرق آفریقا زندگی می‌کنند. کشور اندونزی با جمعیتی حدود دویست و بیست و هفت میلیون نفر بیشترین جمعیت مسلمانان را در خود دارد. کشورهای پاکستان با جمعیتی حدود دویست میلیون و هند با تقریباً صد و هشتاد و نه میلیون مسلمان به ترتیب در رتبه‌های بعد قرار می‌گیرند. جامعه مسلمان بنگلادش نیز جمعیتی صد و چهل و هشت میلیون نفری را تشکیل می‌دهد. در قاره آفریقا نیز جمعیت مسلمانان روز به روز در حال گسترش است. در شصت کشور نیز این مسلمانان هستند که اکثریت جمعیت را تشکیل می‌دهند. همچنین در میان پانزده ملت دیگر اقلیت چشمگیری از مسلمانان وجود دارد. در قاره اروپا هم به طور کلی و عملاً در هر کشور اروپایی، اسلام اکنون دومین دین بزرگ است. جمعیت‌شناسان سال‌ها قبل پیش‌بینی کردند که در سال‌های نخست قرن بیست و یکم مسلمانان از یهودیان که دومین جامعه بزرگ دینی در ایالات

متحد و کانادا هستند پیشی خواهند گرفت. امروزه تنها پانزده درصد جهان اسلام در خاورمیانه زندگی می‌کنند.

اینها ابعاد جهانی گفتگوی اسلام و مسیحیت است. بنابراین حتی از نظر عملی نیز موضوعات مهمی که پیش روی جهان به طور روزافزون همبسته ما قرار دارد باید همه مسیحیان و مسلمانان را برانگیزاند که در روابطشان با یکدیگر تجدید نظر کنند. این کتاب تلاشی برای این بررسی است و موانع و فرصت‌هایی را که پیش روی روابط معاصر مسلمانان و مسیحیان قرار دارد مورد مطالعه دقیق قرار می‌دهد. برخی موانع از این ناشی می‌شود که اکثر مسیحیان به رغم تاریخ طولانی ارتباط بین این دو جامعه با هم، فهم بسیار اندکی از دین اسلام دارند.

به منظور کمک به آمادگی مسیحیان برای گفتگو با مسلمانان، فصل اول به طور مختصر اسلام را به مسیحیان معرفی می‌کند. این فصل محمّد ﷺ را به عنوان یک فرد، پیامش را آن‌گونه که در قرآن ذکر شده است و امتش را بررسی می‌کند. علاوه بر این، توضیح جایگاه شریعت در فهم اسلامی از وحی و نقش آن در متحد کردن جامعه اسلامی، چگونگی تقسیم امت اسلامی به سنی و شیعه و تفاوت آنها با یکدیگر در ادامه فصل اول خواهد آمد. به این دلیل که عالم معنویت حوزه‌ای غنی برای گفتگوست، این مقدمه طریقت صوفیه به سوی خدا را بررسی و آن را با شیوه‌های معنوی موجود در کتاب مقدس و سنت مسیحیت، از جمله تمرین‌های معنوی سنت ایگناتیوس لویولا مقایسه خواهد کرد.

اما برخی موانع نیز در این میان وجود دارند و دلیل آن هم این است که سرگذشت روابط و مناسبات گذشته بین مسیحیان و مسلمانان چندان خوشایند نیست و این مسأله علل فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و دینی دارد. چون این موانع همچنان در گفتگوهای جاری وجود دارند، بررسی ما نیز برخی از آنها را مورد توجه قرار می‌دهد.

فصل دوم موانع فرهنگی، سیاسی و اقتصادی را مورد تأکید قرار می‌دهد. این فصل به طور عینی‌تر مسائل ذیل را بررسی می‌کند:

واکنش مسیحیان به تنوع فرهنگی و دینی قبل از ظهور اسلام، واکنش مسلمانان به همین موضوعات بعد از ظهور اسلام، روبه‌رو شدن مسیحیان غرب با اسلام از

طریق جنگ های صلیبی و تأثیری که دانش اسلامی بر پیشرفت تفکر غرب داشت، جایگاه مسیحیانی که تحت فرمانروایی عرب ها و عثمانی می زیستند، تسلط غرب بر جهان اسلام از طریق استعمار و نقشی که مبلغان مسیحی در تحلیل و تضعیف دین اسلام ایفا کردند، علل فروپاشی امپراتوری عثمانی بعد از جنگ جهانی اول و نیز علل احیای مجدد اسلام بعد از جنگ جهانی دوم.

فصل دوم با نگاهی به مسأله حقوق بشر در مسیحیت و اسلام به پایان می رسد، زیرا پیروان هر دو دین با همدیگر برای مواجهه با آینده در آستانه هزاره سوم این عصر مشترک تلاش می کنند.

فصل سوم موانع الهی موجود در این مواجهه را بررسی می کند. همچنین در این فصل دلایل عدم پذیرش اسلام از سوی مسیحیان دقیقاً تا قرن بیستم مورد کندوکاو قرار می گیرد. سپس به این سؤال پاسخ داده می شود که چرا کاتولیک ها پس از فروپاشی استعمار از فرصت استفاده کردند تا اعتقادات خوش بینانه ای را درباره اسلام گسترش بدهند، اعتقاداتی که نه تنها اسلام را به عنوان بخشی از برنامه رستگاری خداوند برای بشر می پذیرد بلکه کاتولیک ها را آزاد می گذارد تا نبوت محمد ﷺ بعد از عیسی ﷺ را بپذیرند و قرآن را به عنوان وحی بعد از اناجیل قبول کنند. این فصل در تلاش است تا نشان دهد که این نگرش خوش بینانه به اسلام، مبتنی بر فهم کاتولیکی جدیدی از وحی و نیز نقش روح القدس در رستگاری است. همچنین اینکه آیا این فهم جدید از وحی می تواند با دید قرآنی سازگار باشد یا خیر در این فصل بررسی می شود. علاوه بر این فصل سوم سعی دارد تا تبیین کند که چرا ابراهیم علیه السلام یعنی جد مشترک دینی ما می تواند نقش سرنوشت سازی در نزدیک کردن این دو جامعه دینی بزرگ ایفا کند.

فصل چهارم چشم اندازهای همکاری مسلمانان و مسیحیان را با تأمل در این مسأله که چگونه دیدگاه های آنها در باب رستگاری، رسالت و گفتگو می تواند به طور منفی یا مثبت بر این چشم اندازها تأثیر بگذارد مورد توجه قرار می دهد. این کار با بررسی مسائل ذیل انجام می شود:

مطالعه دیدگاه مسلمانان در باب رستگاری، رسالت و گفتگو، واکنش پروتستان ها به این موضع مسلمانان، چگونگی تفاوت در واکنش کاتولیک های روم با واکنش پروتستان ها و اینکه چگونه این تفاوت مانع تلاش پروتستان ها و موجب کمک به

کوشش کاتولیک‌ها در پیشبرد روابط بین مسیحیان و مسلمانان می‌شود. در نهایت این فصل با تمرکز بر مواجهه مسیحیان با مسلمانان در آمریکای شمالی و انگلستان پایان می‌یابد.

من به عنوان یک یسوعی^۱ کانادایی، هنگام نوشتن مطالب این کتاب، خوانندگان مسیحی آمریکای شمالی و انگلستان را به عنوان مخاطبان آن در نظر داشتم اما در فضای گفتگو امیدوارم که آنچه نوشته‌ام مورد توجه مسلمانان نیز باشد. در پایان دوست دارم که مراتب تشکر خود را از ویلیام آر باروئز^۲ سردبیر اربیس بوکس^۳ به دلیل دعوت از من برای نوشتن این کتاب و به علت تشویق‌ها و پیشنهادات بسیار ارزشمند وی هنگام تألیف این کتاب ابراز کنم.

www.ketab.ir

۱. Jesuit؛ یسوعی، شخصی است که عضو فرقه انجمن عیسی است. انجمن عیسی (معروف به یسوعیان و همچنین ژزویت‌ها) فرقه‌ای مذهبی وابسته به کلیسای کاتولیک است. اعضای این فرقه را یسوعی، به معنی سربازان مسیح و پیاده‌نظام پاپ می‌نامند. علت این نام‌گذاری این است که مؤسس این فرقه که بخت ایگناتیوس لویولا نام دارد قبل از کشیش شدن شوالیه بوده است. منظور از یسوع، معلمان مسیح است. یسوعیان خود را سربازان سپاه دیانت می‌خواندند.

2. William R. Burrows

3. Orbis Books